Poštnina plačana v gotovini. Maribor, četrtek 13. februarja 1936 Štev. 36. Leto X. (XVII.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Anton Aškerc

Maribor je imel v ponedeljek svojo sicer za približno mesec dni zakasnelo proslavo 80letnice rojstva Antona Aškerca. O tej prireditvi smo že poročali. Ob tej priliki pa je dobro, ako si posvežimo spomin in predočimo veličino ter pomen, ki ga ima Anton Ašekrc v naši zgodovini.

Anton Aškerc je zorel v Mariboru. V tukajšnjem bogoslovju je ustvarjal svoje prve pesnitve. Od tukaj je pošiljal najpreje Stritarju in Levcu proizvode svojega duha. Iz Maribora je zapel tako, da so postali drugod pozorni. Njegov pojav je povzročil, da so ga mnogi vzljubili, pa tudi mnogi zasovražili. 55 let bo od tega, ko je vzplamtel na obzorju slovenskega Parnasa Gorazd, gojenec mariborskega bogoslovja, katerega pesnitve so tako globoko zasekale svojo sled v naši književnosti. Z njim je prešla v našo poezijo **realistična** smer. Dotedanja stritarjanska in gregorčičevska pesimistična solzavost se je umikala ob Gorazdovem pojavu krepki **realistični** poeziji, ki je prinašala tedanji mladini življenjski optimizem in polet.

Več kakor pesnik nam je bil Anton Aškerc. Njegove »Balade in romance«, »Lirske in epske poezije«, »Nove poezije« itd. predstavljajo dragocen biser v naši književni produkciji. Svojevrstnost stila, snovi in izražanja je zbudila v tedanji mlajši struji ogromno zanimanja, pozornost ter je potegnila za seboj nešteto pristašev. **Bil pa je Aškerc tudi idejni borec.** Njegova vojna napoved ni veljala samo tedanji solzavosti v naši književnosti. Kopje, ki ga je s silovitim zagonom pognal v vrvež našega življenja, je obtičalo na vročem bojišču svetovnonazornih trenj in političnih struj. Nekaj kakor elementaren protest je prihajalo iz Aškerčeve zakladnice duha in misli. Njegova borbena natura, računajoča zgolj z danimi dejstvi in tuja nežnim sentimentalnostim, je udarila z vso silo na plan v jasnem, doslednem priznavanju neprikritega **prostomiselstva, svobodoljubja in svobodoumja.** Medtem, ko je iz Gorice vstajal Mahnič in ustvarjal temelje slovenskemu klerikalizmu, se je nekdanji, v prvih početkih še nekoliko lirični mariborski bogoslovec Gorazd prelevil v puntarja, revolucionarja Aškerca, ki je bil v tem ogorčenem boju nevarnejši s svojo žolčno epiko in svobodoumno filozofijo kakor nagromadena učenost ali dokazevalna logika.

O malokaterem velmožu slovenske zgodovine so se pisale tako protislovne ocene kakor o Aškercu. **Nedvomno je, da zavzema v slovenski književnosti in naši kulturni zgodovini pomembno mesto, ki mu ga ne bo mogel nikdo oporekati, kdor si ne bi hotel nakopati očitka pristranosti.** S svojo ostroumno začrtano miselnostjo in kulturno tvornostjo pa je Aškerc utrl v našem življenju osnove **vsem progresivnim strujam,** ki so njegove, v bajni epiki zakopane nauke in miselna dognanja prenesli na politična in druga torišča.

Anton Aškerc pa se nam prikazuje tudi kot vnet in neustrašen **bojevnik za pravice in svoboščine našega naroda.** Njegovo v vseslovansko širino zajeto domoljubno navdušenje je našlo konkretno polje **podrobnega nacionalnega delovanja v vseh krajih** njegovega službovanja na področju bivše Spodnje Štajerske, predvsem pa v Šmarju pri Jelšah. V razgretem kotlu nacionalnih bojev, ki ga je predstavljala predvojna spodnještajerska dežela, se Anton Aškerc ni izkazal samo kot naš najboljši epik, ofenzivni pesniški tvorec, ter novostrujarski ideolog, ampak tudi kot zaslužen in neustrašen nacionalni delavec.

Teh dejstev ne smemo izpustiti iz vida, ko so ob 80letnem jubileju gotovi krogi pri nas iz umljivih razlogov Aškerčevo ime ter njegove nesporne zasluge popolnoma bojkotirali. Objektivna javnost pa gre preko te ozkosti s priznavanjem Aškerčevih zaslug ter veličine njegovega stvariteljskega duha.

Pod smelimi krili Sokola matice

Lepo uspeli občni zbor Sokolskega društva Maribor matica — Častni uspehi lanskega sokolovanja — Klena poročila društvenih funkcionarjev — Mogočen potek sokolskega zbora

V gornji mali dvorani Narodnega doma se je zbrala v častnem številu sinoči velika mariborska sokolska družina na 28. rednem letnem občnem zboru Sokola matice, ki je polagala obračune svojega uspešnega sokolovanja v pretekli poslovni dobi. Sokolski zbor je otvoril in vodil zaslužni društveni starosta br. Franjo Bureš, ki je po sokolskem pozdravu navzočega članstva in po počastitvi spomina največjega Sokola pokojnega kralja Aleksandra I. ter po radostnem vzkliku starosti jugoslovanskega Sokolstva mlademu kralju Petru II. in po počastitvi spomina v lanskem letu umrlih društvenih članov in članic, podal poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. Mimo telesne in duhovne vzgoje je društvena uprava posvečala lani posebno skrb koncentraciji gospodarstva ter tako vkljub krizi in raznim težavam dosegla ugodno bilanco. Tudi se je br. starosta v svojem poročilu bratsko **zahvalil bivšemu mestnemu županu br. dr. Lipoldu, ki je mnogo pripomogel, da je dobilo društvo prostor za novo letno telovadišče, bivšemu starosti br. dr. Boštjančiču pa za bratsko pomoč pri transakciji posojila, ki ga je dolgoval ruški Sokol Matici za svoj dom.** Tajnik br. Alfred Kralj je nato prečital savezno poslanico, katere vsebina je posvečena sokolskemu bratstvu in pomenu veličastnega sokolskega zleta lani v Sofiji.

RAZMAH IN NAPREDEK.

Sledilo je tajniško poročilo, ki ga je z zanosom podal br. Alfred Kralj. Sokolsko društvo Maribor matica šteje 1462 pripadnikov. Lani so se matične vrste pomnožile za 64 novih članov. Društvo je priredilo javni nastop, tombolo, slavnostno akademijo, Miklavžev večer in Silvestrov večer. Sodelovalo in pomagalo pa je povsod kjer je javno nastopalo mariborsko Sokolstvo. V matičnih vrstah je lani pokosila smrt brate dr. Rostoharja, Karla Troho, Vilka Berdajsa, Ljudomila Nabergoja, Antona Gvajca, Stanka Uršiča, dr. Pajtlerja, Simona Tihca in sestri Heleno Zemljičevo in Marijo Šorlijevo. Tajnikovo letno poročilo pa priča v ostalem o veliki tvorni sili društva in o lepem lanskem razmahu.

MILIJONSKO PREMOŽENJE.

Iz vestno sestavljenega blagajniškega poročila, ki ga je podal br. Franta Kovač posnemamo, da je bila lanska društvena bilanca zaključena sicer z manjšim, a vendar aktivnim saldom. Skupni promet je znašal lani 478.775.88 Din, blagajniški žurnal pa 239.387.94 Din izdatkov, med katerimi je precej visok izdatek za vzdrževanje telovadnic in za telesno vzgojo. Društvena aktiva znašajo Din 88.274.36, naložbe gradbenega fonda pa 674.426.59 Din. K temu znesku pa moramo še prišteti vrednost stavbenih parcel, ki so last društva. Skupno premoženje Matice dosega milijon dinarjev. Kakor pri vseh društvih so se tudi pri matičnem društvu pokazale posledice oktoberskih redukcij prejemkov državnim nastavljencem in spremembe režima, vendar samo v malenkostih, in so pravi Sokoli ostali zvesti svojemu društvu. Pozitiven pa je bil tudi finančni uspeh vseh društvenih prireditev, ki so bile dobro obiskane.

V imenu nadzornega odbora je predlagal zboru br. dr. Boštjančič razrešnico bratu blagajniku s pohvalo.

USPEHI TEHNIČNEGA DELA.

Skrbno in strokovnjaško sestavljeno poročilo načelstva brata načelnika Josipa Hvalenca in načelnice s. Stane Makučeve prikazuje do podrobnosti vse ogromno delo prednjaškega zbora, ki je bilo v **primeru s predlanskim kronano naravnost z zavidljivimi uspehi.** Nekateri bratje in sestre so položili društvene, župne in savezne prednjaške izpite in bodo društvu in vsemu Sokolstvu v izdatno korist. Redna telovadba se je vršila v treh telovadnicah, poleti pa na letnem telovadišču. **Na novo je bil lani organiziran oddelek obrtnega naraščaja,** ki se lepo razvija. Telovadilo je lani 15 oddelkov, v katerih je bilo vpisanih do 800 telovadcev in telovadk. Iz statističnega pregleda lanskega telovadnega obiska je razvidno, da je bilo skupno vpisanih **6638 telovadcev in telovadk,** (predlansko leto samo 3315!!) ki so telovadili skupno v 1251 urah. Nagovorov pred vrstami je bilo lani 146, predlansko leto pa 38. Člani, članice in naraščaj se je udeležil vseh obveznih tekem. Matično društvo se je na vseh tekmah lepo postavilo, o čemer pričajo dosežni uspehi in diplome. Zanimiva je tudi statistika telovadeče šolske mladine in vajencev, ki so včlanjeni v matičnem društvu. Ljudskošolskih otrok telovadi pri Matici 169, učencev meščanskih šol 57 in 45 trgovskih in obrtnih vajencev in vajenk. Dijakov klasične gimnazije telovadi 27, realne gimnazije 134, učiteljišča 13, trgovske akademije 6 in iz drugih šol 6. — Slavnostne kroje ima 78 članov in 9 članic.

PROSVETNO DELO.

Načelnikovemu poročilu je sledilo prosvetarjevo, ki ga je podal br. prof. Trobej. Društvo ni vzgajalo svojega članstva samo telesno, marveč je posvečalo vso skrb tudi duhovni vzgoji mladine in vsega članstva. Z vsemi razpoložljivimi sredstvi in močmi je utrjevalo v svojem članstvu sokolsko zavest in bodrilo sokolski ponos. Prosvetno delo pa se je širilo tudi izven mej društvenega območja. Članstvo matice se je v častnem številu udeležilo vseh narodnih prireditev ob severni meji in se zavedalo v popolni meri svojega sokolskega nacionalnega poslanstva.

1462 PRIPADNIKOV.

Poročilo matrikarja je podal br. Vladko Kralj. Koncem 31. decembra 1935 je bilo pri društvu včlanjenih 726 članov, 264 članic, 124 naraščajnikov, 82 naraščajnic, 92 dečkov in 174 deklic. Po poklicih pa je članstvo razdeljeno tako-le: državna nameščenca sta 302, privatnih nameščencev in delavcev je 230, učiteljev in profesorjev 146, dijakov 113, trgovcev 45, obrtnikov 41, privatnikov 59, zdravnikov in lekarnarjev 28, odvetnikov in notarjev pa 26. Tekom leta je bilo na novo sprejetih 127 članov, 34 pa je bilo črtanih, ker niso zadostili svojim sokolskim dolžnostim. Sokolsko zaobljubo pa je položilo 26 članov.

GOSPODARJEVO POROČILO.

Z društvenimi premičninami je lani gospodaril br. Jože Kadrmas. Društveno imetje se je lani vkljub odpisu vrednosti z nakupom novega inventarja znatno pomnožilo. Ves društveni inventar je ob zaključku lanskega poslovnega leta predstavljal vrednost 80.197 Din. Največjo vrednost predstavlja telovadno orodje in inventar lutkovnega odseka.

ZDRAVJE IN KREPOST.

Kakor že nekaj let, je tudi lani varoval zdravje telovadečega članstva društveni zdravnik br. dr. Pavlič. Dvakrat je pregledal vse telovadne vrste in z zadovoljstvom ugotovil povoljno zdravstveno stanje. Mnogo pripomore k temu solnčno letno telovadišče, kjer imajo telovadeče vrste najlepšo priliko krepitve telesa in duha. Podčrtal pa je pomanjkanje prepotrebne moderne telovadnice, ker sedanje šolske telovadnice le za silo služijo sokolski telesni vzgoji. Ob koncu svojega poročila je izrazil željo, naj bi društvo čimpreje realiziralo svoj načrt za novo in moderno sokolsko telovadnico.

MATIČNO KRALJESTVO LUTK.

O lepem napredku društvenega lutkovnega odra je poročal br. Vojeslav Ipavec. Delovna bilanca lutkovnega odseka je bila lani aktivnejša od predlanske. Zasluga požrtvovalnih članov je, da se je lutkovi oder tehnično spopolnil ter se dvignil na dostojno višino. V lanskem ansamblu je delovalo lani deset bratov in sester in je odsek priredil 30 rednih popoldanskih lutkovnih iger, ki jih je skupno obiskalo 5050 otrok. Da je bilanca odseka aktivna, je k temu v veliki meri pripomogla Posojilnica v Narodnem domu, ki je lutkovnemu odru odstopila brezplačno malo dvorano.

SOCIALNO DELO.

Za socialni odsek matičnega društva je poročal br. Josip Bratož. Akcija za prehrano siromašnih dijakov Sokolov se je tudi lani s pridom nadaljevala. Podpore je bilo deležnih 17 ubogih dijakov. — **Skupno je bilo lani razdeljenih 776 obedov in 1145 večerij.** V primeru s predlanskim letom pa je bil lanski uspeh slabši. To pa zaradi poslabšanja socialnih prilik. Mnogo virov je lani zaradi redukcij prejemkov usahnilo. Ob koncu svojega poročila je socialni referent apeliral na vse navzoče, zlasti na imovitejše člane, naj bi socialno akcijo podprli vsak po svojih močeh in uboga sokolska mladina jim bo iskreno hvaležna. Vsem pa, ki so ostali akciji zvesti, je izrekel najtoplejšo zahvalo.

SOKOLSKE ČETE.

Sokol matica ima pod svojim okriljem dve sokolski četi, pri Sv. Martinu in v Kamnici! Sokolski četi pri Sv. Martinu so bili ob ustanovitvi dani vsi pogoji za

trajno sokolsko delovanje. Samo članov je imela četa 48 in to samih mladih kmetskih fantov. Ko pa je bil premeščen učitelj sokolski vaditelj se je moralo delovanje omejiti samo na prosvetno delo. Četa v Kamnici pa se bori z velikimi težavami. Sokolska ideja vkljub vsem naporom v to nekdaj nemškutarsko gnezdo še ni mogla prodreti. Odbor čete sicer pridno deluje in se trudi, toda brez tehnične in moralne pomoči ne bo dosegel zaželjenih uspehov. Četni referent br. dr. Irgolič je v svojem poročilu apeliral na tehnični odbor društva, naj bi v bodoče posvečal vso skrb in skušal v svojimi vaditelji povzdigniti obe četi do življenske sposobnosti.

NARODNO - OBRAMBNO DELO.

Nekaj za našo nacionalno stvar žalostnih ugotovitev pa je navedel v svojem poročilu društveni narodno-obrambni referent br. Franjo Zajc. V našem mestu in ob severni meji so še vedno na delu podtalne sile, ki skušajo zrušiti, ali pa vsaj kaliti naše narodno osvobojenje. Tujci kupujejo ob meji slovensko zemljo, skrivaj in sistematično pa se vrši protinarodna propaganda. Sokolstvo ni prekrižanih rok in stalno opozarja narodne činitelje na nevarnost. Da pa bo narodno-obrambno delo uspešnejše, je referent priporočal ustanovitev meddruštvenega narodno-obrambnega odbora v Mariboru, ki naj bo čuvar naših narodnih pravic in svetinj.

POROČILO SMUŠKEGA ODSEKA,

ki deluje v društvu kot samostojni odsek, je podal njegov načelnik br. Alf. Kralj. Smuški odsek šteje 192 članov, ima 7 smuških vodnikov, 4 vodnice in smuškega učitelja. Priredil je lani 8 izletov, od teh dva za deco. Člani so se udeležili raznih obveznih in neobveznih smuških tekem in tečajev. Pri letošnjih V. smuških tekmah za prvenstvo SKJ, ki se bodo jutri pričele na Pohorju, je društvo zastopano po močni ekipi. Zaradi slabih snežnih prilik letos odsek ni imel nobene lastne prireditve.

GRADBENI ODSEK.

Poročilo gradbenega odseka je podal njegov načelnik br. Rado Lenard. Prizadevanje odseka, da bi dobilo društvo primeren prostor za povečano letno telovadišče, je rodilo lani uspeh. Društvo je dobilo potrebno zemljišče v Ljudskem vrtu, kjer bo najbrže še letos uredilo svoje moderno letno telovadišče. Zaradi nastalih razmer in zaradi drugih humanih akcij pa je odsek za enkrat prenehal z akcijo za gradnjo Sokolskega doma. Nadaljeval pa jo bo, čim se prilike nekoliko spremene, predpostavljajoč, da mora društvo dobiti vsaj v doglednem času svojo lastno streho, svoj dom.

Razdelitvi diplom članom telovadcem in telovadkam, ki sta jih razdelila br. načelnik Hvalec in s. načelnica Makučeva, so sledile

VOLITVE

Soglasno so bili izvoljeni: za starosto Franjo Bureš, za I. podstarosto dr. Boris Mihalič, za II. podstarosto Ferdo Prelog, za načelnika Mirko Rajh, za I. podnačelnika Dobčnik, za II. podnačelnika Julij Urbanek, za načelnico Stana Makučeva, za I. podnačelnico Marjana Hinterlechnerjeva, za II. podnačelnico Vida Zemljičeva za tajnika Alfred Kralj, za II. tajnico Vida Mihaličeva, za blagajnika Franta Kovař, za II. blagajnika Leon Erhatič, za prosvetarja prof. Jože Trobej, za arhivarja Dragan Kramer, za I. gospodarja Jože Kadrmas, za II. gospodarja Mirko Šibenik, za matrikarja Slavko Ogrizek, za referentinjo za deco Mira Živičeva, za načelnika lutkovnega odseka Vojeslav Ipavec, za četnega referenta dr. Irgolič za narodno-obrambnega referenta Franjo Zajc, za socialnega referenta Josip Bratož, za načelnika gradbenega odseka pa Rado Lenard; za odbornike: dr. Heric Zmago Hren, Nace Vidmar, Valentin Varl, Peter Pertot, Jože Hvalec, Vlado Kralj, in ing. Vičič; za revizorja: dr. Boštjančič in Leop. Haller, za predsednika razsodišče pa dr. Fornazarič.

Prav tako soglasno je bil sprejet tudi proračunski predlog blagajnika br. Kovaža za novo poslovno leto. Pri raznoterostih sta se oglasila k besedi brata Skaza in nadzornik Tomažič, nakar je ponovno izvoljeni starosta br. Bureš zaključil sijajno uspeli občni zbor s pozivom: »V novem poslovnem letu na ponovno sokolsko delo!«

Gospodarsko življenje

Beseda o mariborskih sejmih

Lani so prignali na mariborske sejme 14.650 glav živine in pripeljali 6979 prašičev — Vol s tremi rogovi

Slovel je nekoč Maribor po svojih sejmih za živino in prašiče in po dobrih sejmskih kupčijah. Na mariborske sejme so prihajali kupci od blizu in daleč. Bili so časi ko je na mariborskih sejmih kar mrgolelo tujih kupcev predvsem avstrijskih in italijanskih. Ko so pa pred leti zaprli meje izvozu naše živine in prašičev, tudi tujih kupcev ni več bilo in cene so padle v občutno škodo vsega našega narodnega gospodarstva. Tako so se lani sklepale kupčije izključno med domačini in okoliškimi mesarji in rejci živine, ki so kupovali živino za zakol ali pleme.

Sejmi so bili vsak drugi, četrti in peti torek v mesecu za govejo živino in konje, ter vsak petek za prašiče. Če je bil na ta dan praznik, je bil sejem dan poprej. Prignali pa so lani skupno 14.650 glav živine in konjev, ter pripeljali 6979 prašičev napram 14.456 glavam živine in konj ter 12.098 prašičem predlansko leto. Lanski dogon živine in konj se ni bistveno razlikoval od predlanskega, občuten pa je bil padec pripeljanih prašičev. Skoro polovico manj kakor predlansko leto so jih pripeljali kmetje lani na sejme. — Vzroka je iskati v poraznem padcu cen, ker kmetje zaradi slabih cen ne prihajajo na sejme. Od posameznih vrst so prignali kmetje lani na mariborske sejme 3279 volov, 10.152 krav, 451 telet, 392 bikov in 376 konj in kobil. Prodanih je bilo skupno 1926 volov, 4315 krav, 140 telet, 220 bikov, 651 telic in 38 konj in kobil. Najnižja cena za kg žive teže je bila: za vole 2 Din, za krave 1.50, Din, za teleta 3 Din, za telice 2 Din, za bike pa 2 Din; najvišja cena: za vole 3.50 Din, za krave 2.50 Din, za teleta 4 Din, za telice 3.50 Din, za bike pa 3 Din. V primeru s predlanskim letom so lani cene na mariborskih sejmih znatno padle, in sicer povprečno za 75 par pri kilogramu žive teže pri posameznih vrstah goveje živine.

Prašičev so lani pripeljali na mariborske sejme skupno 6979, predlansko leto pa 12.098. Prodanih je bilo lani 3787 repov in je bila najnižja cena za kilogram žive teže 5 Din, najvišja pa 6 Din; predlansko leto najnižja 6 Din, najvišja pa 7 Din.

Povprečne cene so bile lani na mariborskih sejmih: za vola 1800 Din, za kravo 1000 Din, za telico 1300 Din, za tele 300 Din za bika 1000 Din za konja 500 Din, za prašiča pa 300 Din, kar bi predstavljalo vrednost 18,863.200 Din. Če pa računamo, da je bilo lani na mariborskih sejmih prodanih skupno 7390 glav živine in konj ter 3.787 prašičev, dobimo znesek nad 10 milijonov dinarjev, ki so ga izkupili naši kmetje za prodano živino in prašiče.

Cene na mariborskih sejmih so merodajne za splošno ceno živine v vsem mariborskem okolišu. Od sejmov pa je v pretežni večini odvisno tudi kmetsko gospodarstvo. Naš kmet spravi lahko v denar po primerni ceni svojo rejeno in plemensko živino le na sejmih. Zanimivo in značilno pa je, da se napredek umne živinoreje na sejmih ne pozna, ker kmetje take živine ne priženejo na sejme. Če pa jo priženejo, je degenerirana in slabša od živine, ki ni umno rejena. Kupčija na lanskih sejmih je bila ustaljena do gotove višine, preko katere ni mogla, ker ni pogojev za dvig. Dvigniti bi jo mogel samo izvoz. Posebnost na nekem lanskem sejmu je bil vol, ki je imel normalno razvit tretji rog na čelu.

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Pravici je zadoščeno!

Rajić, Pospišil in Kralj obsojeni na dosmrtno robijo in deportacijo, Pavelić, Perčević in Kvaternik in contumaciam na smrt

AIX EN PROVENCE, 13. februarja. Proces proti morilcem blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. se je včeraj zaključil. Državni tožilec Rolle je v skoraj šesturnem govoru zahteval za vse obtožence enako kazen, za krivce in sokrivce ter dejal, da je le smrtna kazen primerna. Ko so še govorili branilci, je stavil predsednik senata na porotnike 32 vprašanj, nakar je sledilo posvetovanje porotnikov, ki je bilo precej dolgo. Ob 20.45 je stopil senat skupno s porotniki v dvorano ter razglasil sodbo. Obtožence so že poprej odvedli iz dvorane. Predsednik sodišča Loison je najprvo objavil govore porotnikov na posamezna stavljena vprašanja nato pa sklep sodnega dvora, po katerem so obsojeni: Mijo Kralj, Zvonimir Pospišil in Ivan Rajič na dosmrtno robijo in na deportacijo.

Sledila je kratka razprava zoper dr. Ante Pavelića, Evgena Kvaternika in Ivana Perčevića, ki so glavni krivci in organizatorji marsejskega zločina. Sodišče je ob 21.30 zvečer razglasilo sodbo, po kateri se dr. Ante Pavelič, Ivan Perčević in Evgen Kvaternik in contumacijam obsodijo na smrt.

Nervoznost med dunajskimi legitimisti

DUNAJ, 13. februarja. Razsodba v marsejskem procesu je zbudila pri dunajskih legitimističnih krogih precejšnjo nervoznost in je značilno, da je avstrijskim listom prepovedano objaviti razsodbo, v kolikor se tiče dr. Pavelića, Kvaternika in Perčeviča. Kakor znano, je bil Perčević v direktnih stikih z legitimističnimi krogi in generalom Sarkotićem ter je nervoznost umljiva.

Britanska oboroževalna triletka

HOARE NA VIDIKU. — NAPOVED »BELE KNJIGE«. — V PRVI VRSTI LETALSTVO, POTEM PODMORNICE.

LONDON, 13. februarja. Uporno se vzdržujejo vesti o spremembah v vladi, v katero naj bi stopil bivši zunanji minister Hoare. Tudi naj bi ponovno prevzel mesto ministrskega predsednika Baldwin. Doznava se, da bo vlada izdala »belo knjigo«, v kateri se bo dokazala potreba nujnega oboroževanja. V načrtu je oboroževalna triletka in se bo posebna pažnja posvetila spopolnitvi letalstva, v drugi vrsti pa gradnji podmornic ter spopolnjenemu utrjevanju pomorskih cest. V zvezi s temi vestmi je značilno, da je ministrski predsednik Baldwin včeraj zelo dolgo konferiral s Hoareom in lordom Swindonom, ministrom letalstva.

GIBRALTAR, 13. februarja. V vojnih pristaniščih se opaža, da se vojne ladje pripravljajo na vrnitev v domovino. Po nekih vesteh se smer odhoda ne ve točno. Iz Atlantika je prispelo več vojnih ladij, ki pa niso ostale v pristaniščih. V zadnjem času so bili tukaj veliki manevri, pri katerih sta sodelovali mornarica in letalstvo.

V Abesiniji dežuje

NA JUGU SE NEKAJ PRIČAKUJE. — KURATI V ABESINSKI POSESTI?

ADIS ABEBA, 13. februarja. Močno deževje je v zadnjih osmih dneh preprečilo vsako večjo akcijo na obeh straneh. Na severni fronti je nastopilo premirje, pričakujejo se pa borbene akcije v večjem obsegu ter je opažati, da gradijo Italijani intenzivno utrdbe in vršijo velike transporte vojske po morju iz Eritreje na južno fronto. Istočasno pa vršijo Abesinci ob reki Šebeli in v pokrajini Bali veliko koncentracijo vojske, da bi se preprečila eventuelna italijanska akcija večjega obsega. Ves vojni materijal, predvsem sredstva za obrambo pred tanki, prihaja na južno fronto.

PARIZ, 13. februarja. Italijanski položaji v Kurati so v abesinski posesti. Abesinci so zavzeli položaje po vroči bitki, v kateri je padlo veliko število Italijanov. Položaj pri Kurati je važen, ker je Italijanom omogočal kontrolo pustinjske ravnine proti jugu v Ogadenu in ker predstavlja najvažnejšo točko pri eventuelnem prodiranju proti Harrarju. — V Adis Abebi so veseli.

Organizacija srednje Evrope

HODŽA: V INTERESU EVROPE, DA SE KONČA ABESINSKA VOJNA.

PARIZ, 13. februarja. Hodža je nadaljeval svoje razgovore s francoskim zunanjim ministrom Flandinom, kateremu je raztolmačil, kako on praktično gleda na vprašanje zbližanja med Avstrijo in Čehoslovaško. To zbližanje bi bilo po njegovem mnenju priprva za reorganizacijo centralne Evrope. Doslej se je dosegel med Hodžo in Flandinom sledeči sporazum: 1. da je pri gospodarski in politični organizaciji Srednje Evrope potrebno sodelovanje ne samo Anglije, marveč tudi Italije; 2. bukareška in beograjska vlada naj bi opustili svoje dosedanje nepopustljivo stališče napram Avstriji. Radi tega bo Hodža najprej odpotoval v Beograd, zatem pa v Bukarešto.

PARIZ, 13. februarja. Dr. Hodža je izjavil uredniku »Journala«, da veruje v možnost gospodarskega sodelovanja Male antante z Avstrijo. To sodelovanje ne bi bilo naperjeno proti nikomur. V interesu rešitve vseh aktualnih evropskih vprašanj bi bilo, da se čimprej zaključi vojna v vzhodni Afriki.

Politični pogovori

Aca piše pisma.

Predsednik finančnega odbora Mita Dimitrijević je ustanovil poseben radikalni poslanski klub, h kateremu je doslej pristopilo 24 poslancev. Te dni je poslal Aca Stanojević vsem radikalnim poslancem pisma, v katerih jih poziva, da se vpišejo v radikalni poslanski klub in da izstopijo iz poslanskega kluba JRZ.

»Papež je Jud«.

Pod tem naslovom piše tukajšnja »Delavska politika« v svoji včerajšnji številki: »Pod naslovom »Strahotno natolcevanje hitlerjanskega tiska«, »Papež je Jud«, se »Slovenski dom«, ki je glasilo naših klerikalcev, silno pritožuje v manirah rjavega fašizma, ki baje v svojem tisku dolži papeža, da podpira z denarjem Italijo v sporu z Abesinijo, da je papež pripravljen skleniti, za vsako ceno konkordat z Moskvo in da papež dela na tem, da pridejo v Avstriji Habsburgovci na prestol. Končno pa se je baje nek hitlerijanski mladinski list povzpel do trditve, da je papež — jud. — Čudno, kako gredo ta natolcevanja našim klerikalcem na živce.«

Sprememba zraka.

»Delavska politika« piše v isti številki: »Slovenec« se že pripravlja na »spremembo zraka«. Kdor ne verjame, naj čita njegov uvodnik z dne 7. t. m.«

Mariborske in okoliške novice

Kaj pravi morilec Knapič

Konradovo je hotel samo poškodovati, ne pa usmrtiti

Kljub temu, da v Mariboru zadnje čase ni manjkalo senzacijonalnih dogodkov, je včerajšnji zverinski umor sredi mesta do kosti pretresel prebivalstvo. Saj skoraj ni mogoče verjeti, da se more kaj tako strašnega zgoditi vpričo tolikih ljudi in pri belem dnevu. Kakor smo že včeraj poročali, je na državnem mostu mesar Ferdinand Knapič z mesarskim nožem zaklal branjevko Terezijo Konradovo, ki je bila na mestu mrtva. Zverinski morilec je po svojem strašnem dejanju vrgel morilsko orodje v Dravo in mirno nadaljeval svojo pot proti mestu. Toda pred Veliko kavarno je stražnik Knapiča aretiral in ga v spremstvu ogromne množice ljudi odpeljal na policijo. Na kraju strašnega dogodka se je takoj sestala sodna in policijska komisija, ki je ugotovila dejanski stan ter odredila prevoz trupla v mrtvašnico na Pobrežju.

Morilca Ferdinanda Knapiča so po kratkem zaslišanju odvedli v policijske zapore. Popoldne ob 15. uri pa je bil ponovno zaslišan. Zasliševanje je vodil šef kriminalne policije g. višji nadzornik Cajnko. Ves dogodek, o čigar motivih je včeraj mesto razpravljalo v različnih verzijah, nam najlepše pojasnjuje morilčeva izpoved, ki jo v naslednjem prinašamo:

»Pred 8. leti se je moja mati Ana Knapičeva, ki je imela takrat kot 68letna branjevka stojnico na Glavnem trgu, dala pri »Ljudski samopomoči zavarovati za posmrtnino v znesku 22.000 Din. Mati je večkrat izrazila željo, da naj bi ta posmrtnina pripadla meni in moji sestri Rozi poročeni Kapl, ženi železničarja v Voitsbergu v Avstriji. Toda bolezen in pa slaba kupčija sta mater prisilile, da je leta 1932. odstopila zavarovalno polico Tereziji Konradovi toda samo pod pogojem, da lahko jaz vsak čas polico prevzamem, če ji bom mogel povrniti po njej vplačane premije. V nasprotnem slučaju, pa mora Konradova izplačati od dvignjene posmrtnine meni in moji sestri Rozi po 3.000 dinarjev. Moja sestra Roza poseduje celo neko potrdilo, s katero se je Konradova obvezala izplačati že imenovana deleža.

Leta 1934. je moja mati umrla, nakar je Konradova dobila 22.000 dinarjev posmrtnine v 3 obrokih ni pa izplačala niti mei, niti moji sestri po 3.000 dinarjev. Tudi mnogi opomini niso nič zalegli. To me je še tem bolj grenilo, ker sem moral plačati večji del pogrebnih stroškov. Gojil sem proti njej zaradi tega sovraštvo.

Danes ob ¼ na 12. uro sem prišel iz Ruške ceste na državni most, kjer sem pred seboj zagledal Konradovo, ki je šla po desnem pločniku proti Glavnem trgu. Prevzelo me je tako sovraštvo, da sem izgubil vso razsodnost. Konradovo sem poklical po imenu in že izvlekel dolg mesarski nož. Skočil sem h Konradovi ter slepo vbadal v njeno telo. Bil sem tako razburjen, da ne vem kam in kolikokrat sem jo zabodel. Odnehal sem šele takrat, ko sem videl, da je žrtev omahnila. Vrgel sem tedaj nož preko ograje v Dravo in odšel po mostu proti mestu. Pred Veliko kavarno sem bil aretiran.

Konradovo nisem imel namena usmrtiti, marveč jo le telesno poškodovati in se s tem maščevati za njeno brezobzirnost, ki mi ni izplačala pripadajočega dela posmrtnine.

Da je Konradova za zadobljenimi poškodbami umrla, doslej nisem vedel. Obžalujem njeno smrt, kajti umora nisem nameraval izvršiti.

Danes dopoldne je bila obdukcija trupla pokojne Konradove, pri kateri se je dognalo, da je zadobila od zadaj osem zabodljajev, od katerih sta bila dva absolutno smrtonosna.

Bloki „pomoč potrebnim"

Na zadnji seji ožjega odbora Pomožne akcije za siromašne sloje mesta Maribora se je pretresalo tudi vprašanje beračenja po hišah, ki zavzema vedno večji obseg zlasti s strani okoličanov. Ugotovilo se je, da je temu mogoče priti v oko samo, če meščanstvo mestno občino pri njenih ukrepih podpira. Javno beračenje po ulicah se je v Mariboru skoro že docela odpravilo. Težje je zasledovati varnostnim organom beračenje po hišah. Da se izločijo izkoriščevalci, med katerimi so delomrzneži in kriminalni tipi, in da se izločijo zlasti berači z dežele, ki naravnost navaljujejo na mesto, je mestna občina uvedla bloke »Pomoč potrebnim«, ki se dobijo v trafikah in pri socialnopolitičnem oddelku mestnega poglavarstva Rotovški trg 9. Blok, v katerem je 10 listkov po Din 0.50, stane Din 5.—. Kdor podpira berače, naj jih podpira **izključno le z navedenimi listki** in ne z denarjem. V socialnopolitičnem oddelku se beračem, ki so potrebni in vredni podpore, ti listki zamenjajo za najnujnejše življenjske potrebščine, dočim se ostali berači po perlustraciji odpravijo odgonskim potom v njihove domovinske občine ali pa izročijo sodišču v svrho kazenskega postopanja proti njim. Edino na ta način se bo nadležno beračenje, ako ne docela odpravilo, vsaj zelo omejilo, ker je brez sodelovanja meščanstva nemogoče in je dosedanji način podpiranja beračev naravnost škodljiv zlasti za otroke, ki se na ta način kvarijo in navajajo na lahkomiselno življenje.

Pri sokolskih smuških tekmah na Pohorju bo zastopal kralja mestni poveljnik general Milenko Milenković, ministra vojne in mornarice pa polkovnik Božević, poveljnik tukajšnjega pešpolka.

Odličen gost. V Maribor je prispel odlični francoski časnikar Nikolaj Glük iz Pariza, ki proučuje tukajšnje razmere. — Posetil je tudi naše uredništvo.

Smrtna kosa. V starosti 23 let je preminula v splošni bolnišnici zasebnica Ana Nidrihtova. Žalujočim naše iskreno sočutje!

Pogreb umorjene Terezije Konradove bo jutri v petek ob pol 16. na mestnem pokopališču na Pobrežju.

Himen. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Alojzij Vetter, plačilni natakar, Jurčičeva 9, in Jožica Gustin, frizerka. — Franc Schmidt, natakar, Koroščeva 5, in Adela Scharier, zasebnica. — Alojzij Štolc, skladiščnik, Stolna 5, in Marija Kačič, delavka. — Albert Ivančič, delavec, Pobrežje, in Terezija Krlej, kuharica. — Leon Lendaro, kurjač drž. žel., Studenci, in Marija Otorepec, posestniška hči. — Alojzij Lamut, tkalec in Brigita Ramen, zasebnica. — De Corti Rafael, elektrik, Studenci, Kralja Matjaževa ulica 14, in Julijana Zavornik, trgovska sotrudnica. — Rudolf Kranjc, Pobrežje, Gosposvetska 33, in Katarina Pekrvač, delavka. — Mufej Viher, delavec, Tezno, Maistrova 13, in Marija Fluher, služkinja.

Rezervni častniki imajo danes zvečer ob 20. uri v dvorani bivšega kina Apolo obvezno predavanje. Oni, ki so iz kateregakoli vzroka zadržani, imajo to pismeno javiti komandantu vojnega okrožja. Predavanja so se dolžni udeležiti vsi rezervni častniki, ki so po svojem vojnem razporedu odrejeni za vodnike, komandirje čet, baterij in eskadronov ter komadirjev bataljanov ali diviziona.

Novice z Ljudske univerze. V petek, 14. febr. predava o Bitolju in njegovem gospodarsko-geografskem položaju ravnatelj trgovske akademije v Mariboru g. Modic Peter. Z našo mladino bomo pohiteli na jug, v plodno pelagonijsko ravnino obiskat očarljivo vrtno mesto bitoljsko, se seznanili s Peristerom in Kajmakčalanom, kjer so se naši svobodi leta 1916 začela odpirati vrata; z dobrim poljem, kjer so hrabri naši junaki leta 1918 potolkli sovražno armado. G. predavatelj nam bo pričaral slike iz davne bitoljske preteklosti, ko je bil Bitolj veliko in važno, prosvetno in gospodarsko središče. Objasnil bo vzroke propada in sedanje napore, da se mesto čimpreje poživi in dvigne. Predavanje spremljajo šte vilne skioptične slike. V ponedeljek, 17. februarja pa bo aktualno predavanje o »Abesiniji«, ki ga bo imel g. Mirko Javornik iz Ljubljane.

V soboto vse kar leze in gre v Narodni dom pride! »Primorski ples«.

Foto amaterji pozor! Vsi na foto-predavanje, dne 14. februarja (petek) zvečer ob 8. uri v dvorani zadružne gospodarske banke. Okoli 100 diapozitivov bo tolmačilo njega značaj in uporabnost. Vstopnine prosto. Vabila v vseh foto-trgovinah.

Diplomiran je na zagrebški univerzi inžener šumarstva Fabjan Ferdinand.

Slovensko obrtno društvo v Mariboru. Obrtništvo Maribora vabi vse tovariše in prijatelje obrtništva na svoj družabni večer s plesom, ki se vrši v soboto, 15. februarja t. l. v Zadružni gospodarski banki v Mairboru, Aleksandrova cesta. Začetek ob 20. uri. Čisti dobiček je namenjen za ustanovitev Obrtniškega doma.

Udeležence nedeljskega Orožnovega smuka preko Pohorja opozarjamo na avtobus, ki bo vozil v soboto, dne 15. tm. ob 15. z Glavnega trga do Radvanja.

Strelovodna afera. Po deželi so hodili ljudje in popravljali strelovode, češ, da delajo po nalogu banske uprave. Pri tem so ljudem to delo zelo visoko zaračunali in se je afera obravnavala pred sodiščem, ki je znesek znižalo. Ljudje se opozarjajo, da ne nasedajo takim ponudnikom, ki nimajo nikakšnega pooblastila.

Strahovalci Pomurja obsojeni. Kakor smo že včeraj poročali se je vršila pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča obravnava proti 9-članski tatinski skupini, ki je lani strahovala Podurje. Tatovi imajo na vesti 43 vlomov in tatvin in je bil njihov največji plen 174.200 dinarjev, katero vsoto so odnesli trgovcu Jožefu Hermanu v Očeslavcih. Pred sodniki so skoraj vsi obtoženci priznali svoje grehe in so bili obsojeni: vodja tolpe 23-letni delavec Rudolf Žnidarič na 3 leta robije, 32-letni mizar Matija Zemljič na 7 mesecev strogega zapora, 28-letni delavec Karol Fras na 3 mesece strogega zapora pogojno na 2 leti, 34-letni delavec Peter Rakuša na 4 mesece strogega zapora, 27-letni delavec Karol Kostrovec na 3 leta strogega zapora, 24-letni posestniški sin Franc Krajnc na 10 mesecev strogega zapora, 20-letni ključavničarski vajenec A. K. pa na 2 leti strogega zapora, neki 15-letni fantič pa na preizkušnjo za 1 leto. Ker sta bila v tatinske podvige omenjene tolpe tudi zapletena dva mladoletnika, je bila obravnava tajna.

Tatvina v tovarni. V tovarni Zelenko je včeraj zasačil tehnični uradnik Wesely predilca Franca R., ko je nesel iz tovarne 6 klopcev rdeče preje, ki jo je ukradel v skladišču.

Pretep in tihotapstvo. Včeraj so aretirali Antona S. zaradi nekega pretepa. Prijavljen pa je tudi zaradi suma tihotapstva.

Uspeh zaslišanja. Včeraj smo poročali o aretaciji pekovskega pomočnika Karla Snuderla, ki je v Djurdjevcu okradel svojega mojstra. Pri včerajšnjem zaslišanju je to dejanje v celoti priznal in izjavil, da je pred meseci ukradel posestnici Elizabeti Kolarjevi pri Sv. Ani v Slov. gor. 2900 dinarjev, nato pa pobegnil v Zagreb in Beograd, kjer je denar zapravil.

Vojakova nesreča. Včeraj se je vojak Bajra Hazirović precej težko ponesrečil. Pri nakladanju sena je padla nanj težka bala sena, ki mu je zlomila desno ključnico. Ponesrečeni vojak se zdravi v mariborski splošni bolnišnici.

Rebra mu je polomilo. Včeraj je pri delu železen drog polomil 35-letnemu Jožefu Kokolu več reber na levi strani. Poškodovanca so nemudoma prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Nočno lekarniško službo imata danes v četrtek Sirakova in Savostova lekarna, jutri v petek pa Minaříkova in Königova.

Vremenske zadeve. Krajevno različna oblačnost, po večini jasno, temperatura se bo dvignila, podnevi po večini južno vreme. Tako pravi dunajska vremenska napoved.

Kaj Mariborčani izgubljajo. V mesecu januarju 1936 so se prijavili v tukajšnjem najdeniškem uradu sledeči najdeni predmeti: 1 mal ženski bel ovratnik, 1 rujava denarnica, 1 mal ženski uhan, 1 moški klobuk, 1 zlata broša, 100 Din, 1 par moških usnjatih rokavic, 1 denarnica z 2.50 Din, 1 svilen šal, 1 rožni venec, 1 mala papiga, 1 rujava ženska usnjata rokavica, 3 moški ovratniki, 1 veriga, 1 pišče, 1 denarnica z 3 grošev, 1 robec z 12.50 Din, 1 moška zapestna ura, 1 zlata zapestna verižica, 2 trgovska bloka, 1 par moških usnjatih rokavic, 1 srebrn svinčnik, 1 moški klobuk, 1 mal volčjak.

GRAJSKI KINO. Danes »ČELJUSKINCI« veliki ekspediciiski in sovjetski film. V soboto »Baškirčeva«. Hans Jaray, Szöke Szakall in znamenita igralka Lili Darvas.

Kino Union. Danes četrtek prekrasni film »Zaljubljenci«. Gustav Fröhlich in Renata Müller po Göthejevem romanu Herman in Doroteja.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 13. februarja ob 20. uri: »Kariera kanclista Winziga«. Red A.

Petek, 14. februarja: **Zaprto.**

Sobota, 15. februarja ob 20. uri: **»Ples v Savoyu. Premiera.**

Nedelja, 16. februarja ob 15. uri: »Trafika«i Zn.žane cene. Ob 20. uri »Majda«. Znižane cene.

V soboto »Ples v Savoyu«. V soboto bo težko pričakovana premiera Abrahamove privlačne operete **»Ples v Savoyu«** Ta opereta, ki po priljubljenosti in uspehih perkaša vse svoje sovrstnice zadnjega časa, se odlikuje po razgibani, barviti, v »šlagerskem« načinu pisani glasbi, ki ji je osnova ples ter po vsebini, ki radi odrsko spretno izrabljenih in zapletenih situacij zelo zabava. Delo bodo izvajali pod taktirko kapelnika Herzoga, ter v režiji A. Harastovića. Toalete so po večini nove, prav tako tudi scenarija.

Nedelja v gledališču: ob 15. uri bo prva popoldanska uprizoritev uspele veseloigre **»Trafika«** po **znižanih cenah.** Ob 20. uri ponove po daljšem presledku Kozinovo privlačno opereto **»Majda«** po **znižanih cenah.**

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Pri žrebanju 12. februarja, 5. razreda, 31. kola, so bili izžrebani sledeči dobitki:

Din 200.000: 47381

Din 80.000: 72324 74725

Din 40.000: 13865 62583 75393

Din 10.000: 5765 12498 21714 29100 44491 53013 62954 69103 92292 92824 95791 99309

Din 8000: 480 499 19955 21506 25034 25636 27904 28708 36582 49994 53784 55497 61755 65355 72380 78001 78991 89821 90987 97641

Din 6900: 18528 22934 23259 28056 35317 41456 56559 63030 65205 67287 83015 99028

Din 5000: 1229 13100 17024 21532 27915 29653 29965 31921 34865 44860 45879 55346 64172 68541 75798 80657 84656 89589 93419

Din 3000: 5973 6617 7759 12736 24632 27249 31405 36458 38721 42869 47002 47608 56498 58221 59351 64918 65135 65273 74317 78372 81201 82774 83802 85337 86703 88058 90860 95112

Din 2000: 7975 8670 9761 11398 11754 15404 15410 17027 17039 17097 18358 19844 23450 24209 28985 36168 38019 40219 42366 58696 63296 70774 71969 79468 80117 85493 88596 97268

Bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Slovenjebistriške novice

Slov. Bistrica. Naše Sokolsko društvo pridno dokončuje priprave za veliki maskirani in kostimirani ples, ki bode v soboto zvečer, dne 22. februarja 1936 v vseh prostorih Okrajne hranilnice. Za to prireditev vlada veliko zanimanje ne samo pri Sokolih, nego tudi pri vseh drugih meščanih. Mnogo jih je do sedaj prijavljenih tudi iz bližje in daljne okolice, kar pomeni, da bo ta prireditev letos na vrhuncu. Igral bo dobro znani akademski jazz iz Maribora. Za dobro kaplico iz naših priznanih vinogradov je preskrbljeno, isto tako je tudi kuhinja v najboljših rokah. Razen izbornih mask, ki bodo nagrajene bomo imeli priliko videti najrazličnejše narodne nošnje. Pravijo, da nas bo obiskal tudi »Bodljakavi jež« s svojim duhovitim humorom. Vsi, ki se žele en večer dobro in neprisiljeno zabavati so vabljeni in dobro došli. Ob 12. uri bodo razdeljene nagrade najlepši in najoriginalnejši maski in kostimu.

Spominjajte se CMD

I. P.

Poroka na smrtni postelji

Moj prvi zakon je trajal le nekaj hipov in kljub temu ni prekinil zaroke z ono, ki je kasneje postala moja žena. Vendar pa je bil to pravi zakon in nedvomno najboljše delo v mojem življenju. Jaz sem sam sebi oprostil mnogo grehov radi sreče, ki sem jo napravil svoji začasni ženki.

Tisti čas sem diktiral svoje razprave nekemu staremu prepisovalcu. Bil je to najpoštenejši človek na svetu, ki so ga pa razne nesreče v življenju privedle v bedo. Bil je zgovoren in zanimiv človek, in dočim je on pripovedoval, je njegova hči, bojazljiva, vitka blondinka, prepisovala trgovska pisma in račune. Dvakrat, trikrat sem jo zalotil samo in opazil, da jo moja navzočnost razburja. Ker je bila še precej lepa, sem občutil do nje neko naklonjenost, ki sem jo pa hitro odgnal, ker bi bilo strašno, da bi mi ona postala ljubica. Vendar sem pa govoril z njo nežno in ji često pokazal, da mi ni neprijetna. Moja nežnost je padla v globoko dušo, tako globoko, da bi se prestrašil, če bi mogel to tedaj opaziti.

V tem času sem odpotoval, zaljubil sem se, zaročil sem se in se vrnil zopet na Dunaj, da dokončam započeto delo. Prvo jutro po mojem povratku na Dunaj je nekdo potrkal na moja vrata in zagledal sem svojega starega prepisovalca. Bil je ves suh in prepadel, in oči je imel otečene od joka.

»Gospod,« me je nagovoril, »oprostite mi, da prihajam k vam v tem času..., ali vi ste bili vedno tako dobri... Moja hči je na smrtni postelji...«

»Ali res!« sem odgovoril bolj vljudno kot razburjeno. »Ona je v bolnici, gospod... pa sem prišel, da vas naprosim... da vam povem...«

Prestal je in v zadregi pričel jecljati. Njegove oči so bile polne bolne prošnje in naenkrat je dejal:

»Moja hči vas ljubi!... Pred njeno skorajšnjo smrtjo sem si mislil, da morem...«

Ne davši mi časa, da se umirim, je pričel praviti nenavadno dolgo in ganljivo ljubezensko pravljico, tako, da so se naposled tudi meni osolzile oči. »Ali jo hočete videti? Kako srečna bi bila ona!... Samo nekaj dni ji je še dano živeti!...«

Čez pol ure sem bil poleg uboge deklice. Kako divna je bila! Njene bolne oči so zažarele, ko so me zagledale in vsa je zatrepetala od radosti. Vedela je, da mi je njen oče pripovedoval o njeni ljubezni, pa je začela tudi sama govoriti o njej — povedala mi je svoj žalostni in nežni roman, rekla mi je, kako me je vzljubila, kako se je bala, da je jaz ne bi hotel ljubiti in kako si je želela umreti... Njena svetlolasa glava, naslonjena na belo vzglavje, njene divne oči in majhna usta so me tako razburile, da sem občutil silno bolečino v srcu. Naposled me vpraša z drhtečim glasom: »A vi?... ste le kedaj... Kdaj?...«

Kaj sem ji mogel reči? Kaj sem mogel storiti? Ali da jo ubijem z resnico, ali pa da jo potolažim z lažjo? Sočutje mi je pokazalo pot.

»Tudi jaz vas že davno ljubim.«

»Je — li resnica?«

»Res je.«

Videl sem veselje, kakor ga nisem še nikdar poprej v življenju. In v tem trenutku se je pojavila v mojem srcu brezmejna dobrota, ki vodi mistiko v smrt.

— — —

Ne vem, kaj se je zgodilo, da je prihodnje dni pričela sumiti. Dejala mi je: »Ali me ljubiš toliko, da me boš vzel za ženo?«

Prisegal sem ji. Blaženo se je smehljala in molila k bogu. »Najino zaroko hočem objaviti,« sem ji dejal. Njeno veselje je bilo strašno. Obraz ji je zagorel v čarobnem sijaju, in dočim me je pritiskala na svoja uvela prsa, dočim se je smejala in jokala, govoreč mi o svoji ljubezni, sem jaz občutil, da sem napravil vsaj enemu človeškemu bitju veselje, ki je enako veselju srečnega življenja.

Svoji zaročenki nisem ničesar javil, ker sem bil prepričan, da bi mi ona »pozneje« to že oprostila.

Zaroka je bila objavljena in pričel sem pripravljati vse potrebno za poroko. Čez nekaj dni je živela ona popolnoma blaženo. Njena bolezen se je zategnila in zavlekla. Tako je potekel čas in naposled je napočil dan poroke. Po civilni poroki so napravili oltar v bolničini sobi. Oblekli so jo v belo poročno obleko. Žarela je od sreče kot majski dan na zapadu... Živela je dvajset let in eno uro... Kadarkoli zaprem oči, jo vidim. Vsa se je pretvorila v oči, ki so bile tako lepe, da se radi njih njeno bledo, upadlo lice niti opazilo ni. Sklenivši svoje male roke je poslušala duhovnikove besede in pobožno, svečano rekla: »Hočem!...« Nato se je zgrudila. Vse njene moči so bile izčrpane. Senca smrti se je hitro spuščala, toda ona je ni čutila.

Na večer je zašepetala: »Me li ljubiš, Mirko?... Moj bog, kako srečno bova živela! Čutim, da zdaj več ne morem umreti...«

Njen glas je prihajal kakor iz daljave, kot zvon preko morja, kot šumenje daljnega gozda. Neprestano je ponavljala: »Jaz ne morem umreti!«

Smrt je bila tu.

Ona je zašepetala: »Ljubim te... živela bova tam... v polju... kjer so cvetlice...« In izdihnila je v veselju.

Večer se je spustil na zemljo. Mrak. Motril sem svojo ubogo mladenko v njeni poročni obleki. Objela me je silna žalost in občutil sem, da mi bo mnogokrat odpuščeno, ker sem osrečil ubogo deklico, ker sem združil srečo s smrtjo.

Iz življenja in sveta

Dragulj v angleški kraljevski kroni

Skrivnostna usoda dragocenega kamna „Koh-i-noora", ki krasi angleško krono — Kako je dragoceni kamen zaščiten pred tatovi

Angleško kraljevsko krono, ki so jo tisočere množice občudovale, ko je ležal na mrtvaškem odru pokojni angleški kralj in indijski cesar Jurij V. v Westminsterski dvorani, krasi eden najdražjih in sijajnejših demantov sveta, takoimenovani Koh-i-noor. Zelo redki so primeri, ko roma angleška kraljevska krona iz bogate zakladnice na svetlo. Sicer si jo človek lahko ogleda tudi **v zakladnici, kjer je shranjena v posebni stekleni omari in zaščitena popolnoma varno pred tatovi. Varujejo jo takoimenovani nevidni žarki.** Zločinska roka, ki bi segla po kroni, sproži nešteta opozorilna znamenja, in sočasno se avtomatično zapro tudi nešteta vrata, tako da se znajde tat na mah v najvarnejši jetniški celici sveta.

Dragoceni kamen Koh-i-noor ima dolgo in z najrazličnejšimi pustolovščinami prepleteno preteklost. Kakor drugi dragoceni kamni, izvira tudi Koh-i-noor iz Indije. Star naj bi bil okrog pet tisoč let. Njegovo starost spravljajo v zvezo z nekim demantom, ki ga opeva stara indijska junaška pesnitev »Mahabharata«. Junak v tej pesnitvi je nosil pripasan težek meč, katerega držaj je krasil dragoceni kamen, ki je imel tudi to lastnost, da je pripomogel svojemu gospodarju v vsaki vojni, v vsakem boju do slavne zmage. Ta dragoceni kamen omenja pozneje zgodovina v 14. stoletju, ko ga je neki maharadža, po imenu Malva, zaplenil v neki bitki in prenesel v Delho. Tu je ostal do leta 1739. in zaslovel po vsej Indiji. Bil je povod najrazličnejšim legendam in pravljicam, ki jih je o demantu širilo ljudstvo. Ni pa bil demant takrat še brušen in je tehtal 600 karatov. Ob koncu 18. stoletja so ga izročili nekemu beneškemu brusilcu dragih kamnov, ki pa mu je dal čudno obliko in zmanjšal njegovo težo na 280 karatov. Tako brušenega in izklesanega je pričela zopet preganjati čudna usoda.

Ko je leta 1739. šah Nadir oblegal in upostošil Delho, je prišel v njegove roke tudi dragoceni demant, ki še takrat ni imel imena Koh-i-noor. Demant je romal v Kabul in tekom desetletij je bila pozabljena njegova slava. Iz njegove zgodovine izvemo, da je kupil za bajno vsoto maharadža Laliore, ki je bil najbogatejši indijski knez in ki se je dolga leta upiral vzhodno-indijskemu navalu, dokler ni končno podlegel. Sovražnik mu je razdejal rezidenco in izgubil je prestol. Njegovo deželo in dragocenosti so si osvojili Angleži. Z dragocenostmi pa je romal na Angleško tudi božanstveni demant Koh-i-noor.

Da bi dobil dragoceni demant končno **in lepo obliko,** so ga iz Londona poslali v Amsterdam, kjer ga je zbrusil najslovitejši holandski brusilec dragih kamnov. Pri tem je zopet izgubil na svoji velikosti in teži — danes tehta 106 karatov — in ni največji demant na svetu, vendar pa njegovega bleska in sijaja ni prekosil še nobeden drugi kamen. Z njim se ponaša danes zlata in s številnimi dragocenimi kamni posejana angleška kraljevska in cesarska krona.

Poljčanske novice

Osemdesetpetletni ženin

V Poljčanah je bila v nedeljo popoldne zanimiva poroka. Pred oltar sta stopila še ne 40letna nevesta gospodična Jožefa Lovec in 85letni ženin upokojenec g. Jože Bizjak. V cerkvi, ki je bila svečano razsvetljena, se je nabralo ljudi kakor ob žegnanju. V cerkvi je napil in čestital poročencema gospod župnik. Ženin je prišel k poroki z visokim cilindrom, kar je v današnjih časih in še posebej na deželi redka prikazen. 85letnik g. Bizjak je primorski rojak iz tolminske okolice. Kot sin veleposestnika je šel že v zgodnji mladosti v svet. Iz te njegove ahasverske dobe ve marsikaj zanimivega pripovedovati. Po 12 letih vojaške službe, ki jo je prebil pri dragoncih v Celovcu, je stopil v službo na dunajskem dvoru kot dvorni orožnik. Tu ga poznajo vsi kot »burgžandarma«. V tej dobi je bil večkrat priča marsikatere intimnosti na dvoru in o pikantnih dogodljajih takole v zaključeni družbi šegavi starček prav rad razpravlja. Pozneje je stopil v aktivno državno službo kot arhivar pri razredni loteriji v Trstu. V tem svojstvu je bil tudi vpokojen. Po prevratu je kot zaveden Jugoslovan zapustil Avstrijo in se naselil s svojo tedanjo ženo, ki mu je pred 15 leti umrla, najprej v Slov. Bistrici, nato pa v Poljčanah, kjer je tudi ostal.

Čestitamo izrednemu paru, želeč mu učakati še mnogo let v sreči in zadovoljstvu. Ženinu ne manjka dosti do 100. Tu jih bo morda tudi dosegel, saj je že takšnega rodu. Njegov stari oče je dosegel namreč 101, oče 94 in mati 93 let.

Profesor in sobarica.

Sobarica: »Gospod, menim, da vas nekdo kliče na telefon.«

Profesor: Kako meniš? Me kdo kliče ali me ne kliče?

Sobarica: Neki ženski glas pravi: Ali si ti stari bedak pri aparatu?

Sportno gibanje

Zimska olimpijada v Ga-Pa

V tekmovanju na 18 km so prva tri mesta zasedle nordijske države — Najboljši Jugoslovan Klančnik se je plasiral na 23 mesto

Včeraj se je vršilo tekmovanje na 18 km. Startalo je 116 tekmovalcev, in sicer 75 tekmovalcev za tek posamezno in 51 za kombinacijo iz 22 držav.

Rezultati so bili naslednji: 1. Larsson (Švedska) 1:14.38 (zlata kolajna). 2. Hagen (Norveška) 1:15.33 (srebrna kolajna). 3. Niemi (Finska) 1:16.59 (bronasta kolajna). 4. Matsbo (Švedska) 1:17.02. 5. Hoffsbakken (Norveška) 1:17.37. 6. Rustadstuen (Norveška) 1:18.13. 7. Nurmela (Finska) 1:18.20. 8. Häggblad (Švedska) 1:18.55. 9. Iversen (Norveška) 1:18.56. 10. Mihalak (ČSR) 1:19.01. 23. Klančnik 1:23.18. 25. Smolej 1:24.03. 39. Jakopič Avgust 1:26.48. 45. Knap 1:28.31.

V teku na 18 km posebej smo zasedli 23., 25., 39. in 45. mesto. Odlično mesto pri tako močnih nasprotnikih zavzema Klančnik, ki je le za 8,40 minut slabši od Larssona. K tem časom se je Jugoslavija uvrstila v tej disciplini kot peta srednjeevropska država poleg treh Čehoslovakov, za Italijani, ki so omenjeni pred njim pred 20. mestom trikrat, Nemci z dvema mestoma in slednjič Poljak Gorski, ki mu je do tega mesta pripomoglo samo 7 desetink sekunde. Med Klančnika in Smoleja se je vrinil Francoz Gindre, kar vsaj deloma opravičuje deveto mesto Francozov v stafeti. Za njima so znana imena iz Avstrije, Švice in vsega Balkana. Kako lep pa je ta uspeh, najbolj kaže dejstvo, da sta Klančnik in Smolej dosegla boljše mesto od Nemca Bognerja, cele vrste znanih močnih srednjeevropskih tekmovalcev, štirih Francozov, treh Švedov, Fincev itd. Če bi startala v teku za kombinacijo, bi zasedla 9. in 11. mesto Tudi Avgust Jakopič in Knap sta se s precej lepim rezultatom z razliko 1.43 precej častno spravila tik za sredino.

Rezultati v kombinacijah pa so bili: 1. Hagen (Norveška) 1:15.33, 240 točk. 2. Hoffsbakken (Norveška) 1:17.37, 227.8. 3. Brodahl (Norv.) 1:18.01, 225.5. 4. Šimunek (ČSR) 1:9.09, 219. 5. Menardi (Italija) 1:20.34, 211. 6. Ooesterklöft (Norveška) 1:21.37. 210.7. 7. Bauman (Avst.) 1:22.43, 198.5. 8. Berauer (ČSR) 1:23.04, 197.2. 9. Nikunen (Finska) 1:23.59, 1922. 10. Bogner (Nemčija) 1:24.11, 191.2. 29. De.man Tone 1:29.44, 162.3 točke. 31. .akopič Albin 1:30.02, 160.8. 42. Baebler 1:34.25, 139.2. V kombinaciji je pri naših prvi Dečman, in tik za njim šakopič, nato pa v zadnjem delu Bachler. Velikih nad tukaj ne smemo imeti, toda prepričani smo, da bodo naši fantje storili svojo dolžnost ter morda nekaterim, ki so pred njimi, zagodli na skakalnici svoje.

V hitrostnem drsanju na 5000 m je bil 1. Balangrund (Norveška) 8:19.6, 2. Vasenius (Finska) srebrna kolajna, 8:23.3, 3. Ojala (Finska) bronasta kolajna, 8:30.1.

V tekmovanju štirisedežnih bobov je zmagala Švica II. v 5:19.85. 2. Švica I. v 5:22.37. 3. Anglija.

Tekmovanje v hokeju na ledu se je včeraj nadaljevalo in je Kanada poraziila Madžarsko s 15:0, Češkoslovaška pa Švedsko s 4:1. Tekma med Nemčijo in Anglijo se je kljub podaljšku končala z 1:1 in se bo ponovila.

Službeno OOLNP. Program 16. II. 1936 v Mariboru: ob 13.15 uri na igrišču SK Železničarja: SK Železničar rez.:SK Rapid rez. prvenstveno; ob 15. uri: SK Železničar I.:SK Rapid I. prvenstveno. — Službujoči odbornik OO g. Senica. — V Čakovcu ob 15. uri: JS Čakovec : SK Atletiki prvenstvena. Službujoči odbornik g. prof Jelačič.

Spominjajte se CMD

Razno

HALO! V soboto, 15. t. m. vsi na veliko

MAŠKERADO

v gostilno »Bela zastava«, Studenci. 700

Službo dobi

TORBARSKEGA POMOČNIKA

samostojno, mlajšo moč, sprejmem. Ponudbe pod »Torbarstvo« na upravo »Večernika«. 701

Stanovanje

TRISOBNO STANOVANJE oddam v bližina parka. Poizve se Meljska cesta 14. 672

Sirite „Večernik"

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.